

Cannabis och psykos

– ny studie om cannabis betydelse för skillnader i utbredning av psykosjukdom i olika länder

Sedan länge har det varit känt att det finns ett samband mellan cannabis och psykosjukdom. En svensk studie på mönstrande män (alla som mönstrade 1969/70) påvisade en ca tre gånger förhöjd risk att utveckla schizofreni senare i livet för den som uppgav att han rökt cannabis mer än fem gånger i samband med mönstringen.

Detta borde leda till en ökad förekomst av schizofreni på platser där det är vanligt med cannabisrökning. Det har dock inte funnits några systematiska studier på detta tidigare.

Det har nu kommit en sådan studie, som publicerats i LANCET i mars 2019. Det är en multicenter, fall-kontroll studie på 11 platser i Europa och Brasilien. Man har under en femårsperiod samlat in data från psykiatrin på alla som insjuknat för första gången i psykosjukdom. Man fick ihop 901 patienter som man kunde intervjua. Som kontroller har man valt 1237 representativa personer från samma områden.

Man kunde då visa att risken för att insjukna i kronisk psykos (i stort sett liktydigt med schizofreni) var 3,2 gånger förhöjd om man rökt cannabis dagligen. Detta ligger ju väldigt nära det som den svenska studien visade.

Men studien kunde också visa att om man dessutom rökt högpotent cannabis (i denna studie definierat som starkare än 10% THC) ökade risken till 4,8. Data på THC-koncentration hämtades från EMCDDAs rapport (Europeiskt centrum i Lissabon som samlar in statistik om droger och droganvändning) och lokala källor.

När man sedan jämför de olika deltagande områdena visar det på en markant skillnad i psykosinsjuknande beroende för förekomst av dels daglig rökning, dels förekomst av höpotent cannabis. Amsterdam visade sig vara den plats där insjuknandet var i särklass högst. (Se figur 3 i artikeln).

Utifrån dessa data kunde man räkna ut att 12,3% av alla psykosinsjuknanden i studien hade kunnat undvikas om det inte funnits högpotent THC. Om inte heller daglig rökning av cannabis förekommit beräknade man att 20% skulle kunnat undvikas. I Amsterdam, som hade den mest högpotenta cannabisen hade 50,3 % kunnat undvikas och i London 30,3% om endast mindre potent cannabis funnits att tillgå.

Schizofreni är en vanlig sjukdom. Man räknar med att ca 1% av människor i alla länder drabbas. Sjukdomen leder till mycket allvarliga konsekvenser i form av lidande, kognitiv försämring och handikapp vad gäller möjlighet att försörja sig själv. De många extra fall som daglig rökning och starka THC-koncentrationer ger upphov till är således ett stort och kostsamt folkhälsoproblem.

2019-05-22, Kerstin Käll

Kerstin.kall@regionostergotland.se